

Rabobank

Trumponomics: kansen en bedreigingen voor Nederlandse bedrijven

Themabericht
Georges de Boeck

- **Trump wil de Amerikaanse economie versterken door te investeren in defensie, energie en infrastructuur**
- **Groei van deze sectoren biedt mogelijk kansen voor Nederlandse bedrijven**
- **Nederlandse economie zal negatief geraakt worden als het beleid van Trump leidt tot een terugval van de wereldhandel**
- **Amerikaanse heffingen op importen uit China en Mexico raken ook Europese producenten**

Met de inauguratie van Donald Trump op 20 januari 2017 rijst de vraag welke kansen en bedreigingen het beleid van de nieuwe Amerikaanse president met zich meebrengt voor Nederlandse bedrijven. Een belemmering van de vrijhandel kan namelijk forse consequenties hebben voor onze kleine, open economie.

Binnenlands economisch beleid van Trump biedt kleine kansen voor specifieke Nederlandse sectoren

In het beleid van Trump, althans wat daarvan tot dusver bekend is, ligt de nadruk op het versterken van de Amerikaanse economie. Dit wil hij doen door onder meer te investeren in defensie, energie en infrastructuur. Bij defensie ligt de focus op het uitbreiden van de landmacht, de luchtmacht en de marine, maar ook wil Trump het luchtvaartmateriaal vernieuwen. Wat energie betreft heeft de aankomende president de intentie om onafhankelijk te worden van olie uit de OPEC-landen. Daarnaast wil hij het delven van steenkolen in de Verenigde Staten (VS) nieuw leven inblazen (Rabobank, 2017). Met zijn infrastructuurplannen wil hij wegen, het telecommunicatienetwerk en de kwaliteit van het drinkwater verbeteren ([Trump, 2016a](#)).

Van deze drie focusgebieden is defensie de grootste afnemer van Nederlandse goederen en diensten. Een aanzienlijk deel van de naar de VS geëxporteerde Nederlandse producten komt bij de Amerikaanse publieke sector terecht. Zo is een kwart van de Amerikaanse export van de branche 'overige transportindustrie' (waaronder vliegtuigbouw en scheepsbouw) bestemd voor de Amerikaanse publieke sector (figuur 1). Andere opvallende sectoren zijn afvalverwerking (15,5 procent), waterzuivering (14,3 procent) en overige financiële dienstverlening (8,7 procent).

Hoewel een behoorlijk deel van de naar de VS geëxporteerde producten en diensten bij de Amerikaanse publieke sector terecht komt, gaat het slechts om een klein deel van de *totale output* van de eerder genoemde Nederlandse sectoren. Minder dan 1 procent van de totale output van de sectoren overige transportindustrie, aardolieverwerking en luchttransport gaat naar de VS. Alle andere sectoren exporteren aanzienlijk minder naar de Amerikaanse publieke sector.

Figuur 1: Sector 'overige transportindustrie' exporteert meest naar de Amerikaanse publieke sector

Noot: Export Nederlandse sectoren naar de Amerikaanse publieke sector (als % van de totale export naar de VS) Bron: World Input-Output Database (data over 2011), Rabobank

In tegenstelling tot defensie zijn de andere twee focusgebieden van Trump geen grote afnemers van Nederlandse producten en diensten. De Amerikaanse wegebouw - onderdeel van Trumps focus op infrastructuur – en energiesector hebben een marginaal aandeel in de totale Nederlandse export naar de VS.

Opvallend is dat de Nederlandse industrietak 'vervaardiging cokesovenproducten en aardolieverwerking' zowel aan de Amerikaanse publieke sector als aan de bouwsector levert; 7 procent van de totale export van deze sector naar de VS gaat naar de Amerikaanse bouwsector. Het blijft echter de vraag of deze industrietak profijt zal hebben van de geplande expansie. Aangezien de VS zelf meer olie en steenkool gaan produceren, is het mogelijk dat zij de import van geraffineerde aardolie en cokes juist zullen terugschroeven. Wel staat Trump open voor het Keystone-XL pipeline project. Hiermee wil hij een pijpleiding aanleggen tussen Canada en de VS ([Financial Times, 2016](#)). Trumps interesse zal zijn gebaseerd op het feit dat dit project duizenden banen creëert voor Amerikaanse arbeiders ([TransCanada, 2016](#)). Met andere woorden, olie uit niet-OPEC-landen is nog steeds acceptabel, zolang deze Amerikaanse werkgelegenheid oplevert.

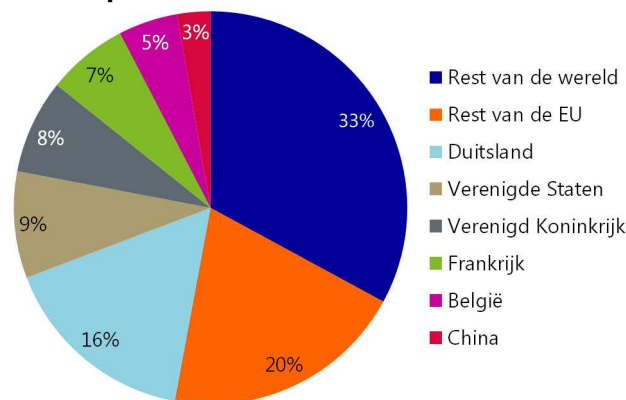
Handel met VS van groot belang voor Nederland

Trump wil een eind maken aan de trend van toenemende internationale investeringen en groeiende wereldhandel ([EC, 2016a](#)). Dit wil hij doen door zich terug te trekken uit handelsovereenkomsten zoals [TTP](#), maar ook door bijvoorbeeld te heronderhandelen over de [NAFTA](#). Zo wil Trump importheffingen van 45 procent op Chinese producten en van 35 procent op Mexicaanse producten ([Rabobank, 2016](#)).

Ondanks de sterk protectionistische houding van de nieuwe president ten opzichte van China en Mexico kent Trumps politieke agenda weinig maatregelen tegen de Europese Unie (EU) ([Trump, 2016b](#)). Voor exporteurs uit de EU is de Amerikaanse markt vooralsnog behoorlijk toegankelijk. De importheffingen op goederen uit de EU liggen meestal onder de 3 procent van de exportprijs ([EC, 2016b](#)). Het zijn dan ook voornamelijk verschillen in wetgeving die op dit moment de grootste handelsbelemmeringen vormen tussen de EU en de VS. De VS staan momenteel op de vijftiende plaats van de wereldranglijst van landen die internationale handel vergemakkelijken ([WEF, 2014](#)).

De VS zijn na Duitsland de grootste afnemer van Nederlandse goederen en diensten. Van de totale Nederlandse export gaat 9 procent rechtstreeks naar de VS (figuur 2), goed voor 2,6 procent van ons BBP. De handelsstromen tussen Nederland en de VS zijn in balans: de Nederlandse importen uit de VS zijn in de periode 2009 – 2011 vrijwel gelijk aan de Nederlandse exporten naar de VS (in toegevoegde waarde). Verder importeert de EU 30 procent meer uit de VS dan dat de Unie erheen exporteert. Goede handelsrelaties tussen de EU en de VS zijn daarom voor beide partijen van belang.

Figuur 2: VS is de op een na grootste handelspartner van Nederland

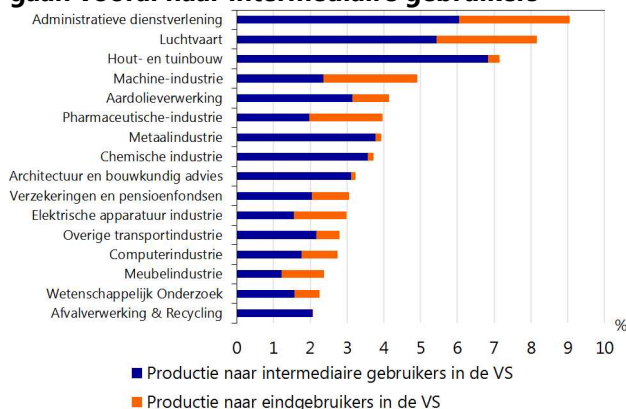
Noot: Nederlandse export naar land van bestemming als percentage van de totale Nederlandse export (in toegevoegde waarde) Bron: OESO (data over 2011)

Bij Amerikaanse handelsbelemmeringen voor China, Mexico en later andere landen kunnen Nederlandse producenten worden geraakt. Bijvoorbeeld wanneer zij goederen of diensten leveren aan Chinese of Mexicaanse bedrijven die naar de VS exporteren. Hetzelfde geldt voor bedrijven die zelf in Mexico en China produceren en vervolgens exporteren naar de VS. Een voorbeeld hiervan zijn (Nederlandse exporten aan) Duitse autofabrikanten, die een deel van hun voertuigen produceren in Mexico. Importheffingen op voertuigen die in Mexico geproduceerd worden vormen een directe bedreiging voor de autofabrikanten (Reuters, 2016). Al met al is Nederland erg gebaat bij vrije wereldhandel en zal een belemmering hiervan ten koste gaan van de Nederlandse economie. Met andere woorden, de langetermijneffecten van Trumponomics kunnen alsnog zeer nadelig voor ons zijn.

Amerikaanse eindgebruikers niet de grootste afzetmarkt voor Nederlandse exporteurs

De administratieve sector, de luchtvaart, en hout- en tuinbouw exporteren meer dan 7 procent van de totale output naar de VS (figuur 3). Het valt op dat de geëxporteerde goederen en diensten van deze sectoren voornamelijk terecht komen bij intermediaire gebruikers (circa 70 procent) en niet bij eindgebruikers. Intermediaire gebruikers zijn bijvoorbeeld producenten die halffabricaten van Nederlandse exporteurs verder verwerken. Dit wil zeggen dat Amerikaanse intermediaire gebruikers waarde kunnen toevoegen aan deze producten, waardoor zij profijt hebben van import uit Nederland.

Figuur 3: Geëxporteerde goederen en diensten gaan vooral naar intermediaire gebruikers

Bron: World Input-Output Database (2014 data), Rabobank

Conclusie

Van de totale Nederlandse export gaat 9 procent naar de VS, hetgeen goed is voor 2,6 procent van het totale Nederlandse BBP. Voor sommige Nederlandse sectoren biedt het tot dusver bekende beleid van Trump

wellicht op de korte termijn extra kansen. Dit zijn vooral bedrijven in de maakindustrie en de aardolieverwerking.

Nederlandse producenten die via Mexico of China naar de VS exporteren kunnen echter direct last krijgen van Trumps beleid. Daarbij kan dit op de langere termijn een negatieve impact hebben op de Nederlandse economie wanneer er meer handelsbelemmeringen komen.

Literatuur

Europese Commissie (2016a) [International trade, investment and employment as indicators of economic globalisation](#). Ec.europa.eu/Eurostat, 11 november 2016.

Europese Commissie (2016b) [Trade: Countries and Regions](#). Ec.europa.eu, 13 december 2016.

Financial Times (2016) [Trump victory breathes life into Keystone XL pipeline](#). Ft.com, 10 november 2016.

OESO (2011) [Trade in Value Added \(TIVA\)](#). Stats.oecd.org, oktober 2015.

Rabobank Financial Markets Research (2016) [The Trump Trade War Game](#), 6 oktober 2016.

Rabobank (2017) [Turning the page on energy and climate change policy](#). 20 januari 2017

Reuters (2016) [Trump threatens German carmakers with 35 percent U.S. import tariff](#). 17 januari 2016

TransCanada (2016) [About the project](#). Keystone-xl.com.

Trump, D.J. (2016a) [Infrastructure](#). Donaldjtrump.com.

Trump, D.J. (2016b) [Trade](#). Donaldjtrump.com.

WIOD (2014) [World Input-Output Tables](#). Wiod.org, 16 januari 2017.

Auteur(s)

Georges de Boeck

RaboResearch Nederland, Economie
en Duurzaamheid

✉ raboresearch@rabobank.nl